

KATECHETIKAI HÍRLEVÉL

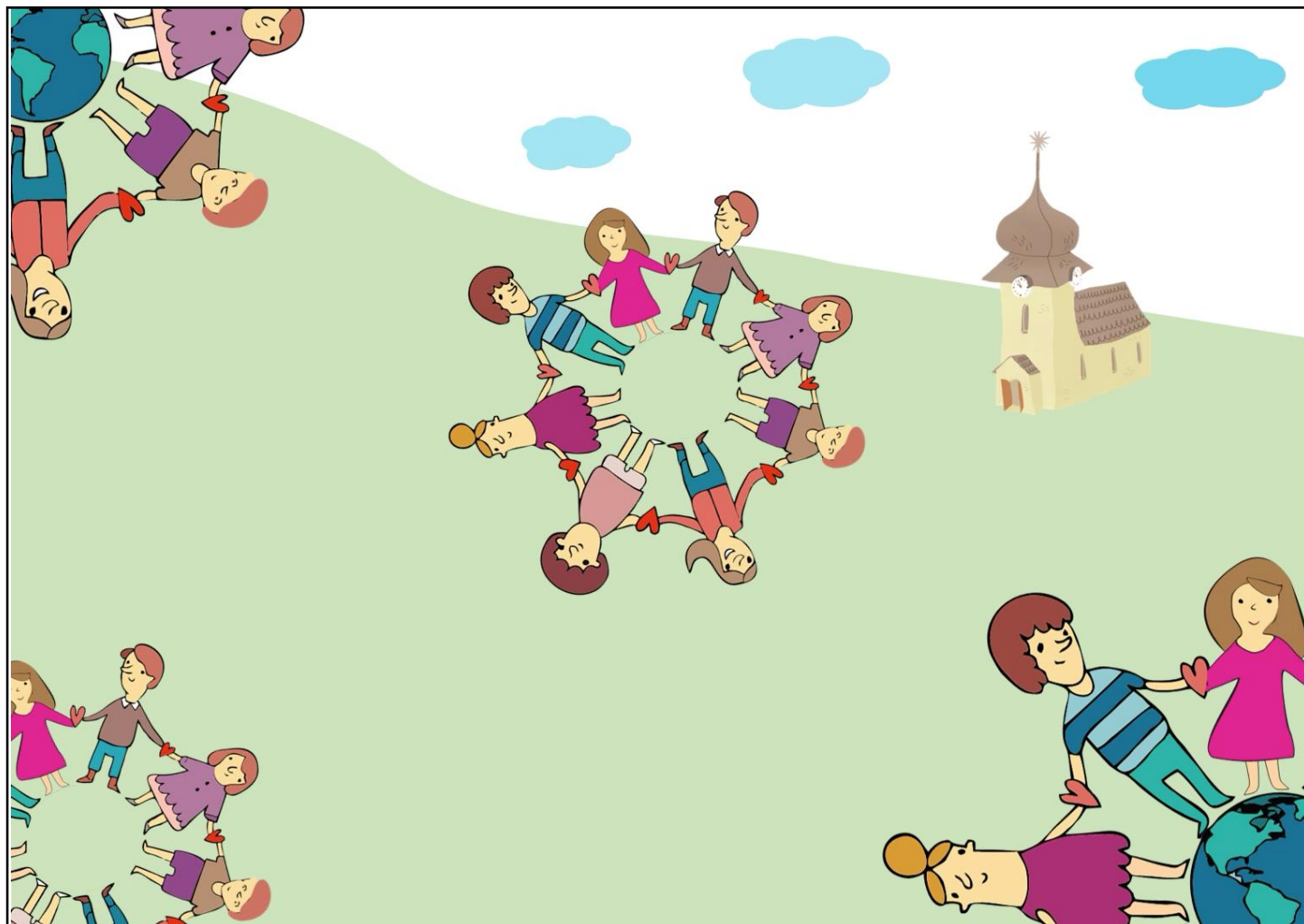

1. Köszöntő

„Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.” 1Kor 15,58

Áldott nyarat kívánunk!

(Letöltött dokumentumként megnyitva a hírlevelet, a képre rákattintva interaktívvá válik.)

2. Aktualitások

Június-július: a záró hajrá, tanévzárás, ballagások, érettségi eredmények, nyári táborok időszaka. Ha nem eseményhez kötjük, akkor a kifáradás és feltöltődés, nyári pihenés és nyüzsgés időszakaként is nevezhetnénk. Ehhez kapcsolódunk a hírlevelünkben is.

A tanév végéhez közeledve egyre többen tekintjük át a gyermekekkel, fiatalokkal azokat a témákat, amelyeket tanultunk. Összefoglalások, áttekintések, rendszerezések azok, amelyek segítik, hogy elmélyüljön az ismeret, megerősödjön a hitbeli elköteleződés, mélyüljön mindaz, amiért az év során dolgoztunk a diákjainkkal együtt. Hogyan lehet ezt igazán hatékonyra, izgalmassá tenni? Például olyan idővonalak, rajzos áttekintő táblázatok segítségével, amelyek az 1-4 évfolyamhoz elkészültek. Ezekről olvashatunk a 3. pontban. De segítik a játékos összefoglalást az elmúlt számban említett hittanos Dobble játékok is.

Hogyan és mit értékeljünk? A hittanóra egyik örök kérdése ez. A lelkip és mélyebb értékeléshez kapunk módszertani instrukciókat a 4. pontban, melyek jól használhatók a tanévet záró órák megtartásához.

A gyülekezeti katechézis kapcsán a nyári táborok felé indultunk el. De itt a fókusz most nem tábor tematikák bemutatása, hanem a szülők, gyermekek és a családi kapcsolódásokról szóló néhány izgalmas szakirodalmi csemege bemutatása az 5. pont során.

A nyári feltöltődéshez, kitekintésként több programot is ajánlunk, mely az önképzés, de a kikapcsolódás lehetősége is lehet, ezeket a 6-8. pontokban találhatják. A 9. pontban az idei év április 7-én a zsinat által megalapított Molnár Miklós-díj kapcsán található információ. Majd – részleges visszatekintésként pár szóban a 2021/2022. tanév katechetikai eredményeiről szeretnénk röviden számot adni a 10. pontban.

A hírlevelünk most hosszabb, mint az előző számok, mivel a nyári szabadságokra tekintettel a június-júliusi anyagok együtt érkeznek az olvasókhhoz. A következővel a tanévre hangolva, augusztus 20. után jelentkezünk majd.

A köszöntőben található Ige bátorítson bennünket a tanév zárásában, a nyári feladatok között is: Istennel és az Ő ügyéért a munkálkodásunkon áldás van!

Dr. Szászi Andrea,
katechetikai igazgatóhelyettes, RPI

3. Jó gyakorlatok: összefoglalás a hittanórán

Idővonalak alsós hittanórákra

Emlékezz az ősidőkre, gondold csak át az előző nemzedékek éveit!
(5Móz 32,7)

Egyet kell értenünk Mózeszel, aki arra biztatott, hogy emlékezzünk vissza. Tanév végéhez közeledve pedig emlékezzünk vissza az idén tanult bibliai történetekre! Hogy könnyebb legyen a visszatekintés, képes idővonalakat készítettem az alsós korosztály számára. Az idővonalak jellemzői:

- a tankönyv képeinek felhasználásával készültek,
- külön van ószövetségi és újszövetségi idővonal,

- az ünnepekhez kapcsolódó történeteket is beillesztettem az újszövetségi történetek időrendjébe,
- a történethez kapcsolódó ünnepet megjelöltem,
- az idővonalak képei az adott félévhez tartozó dokumentumban külön oldalakon is megtalálhatók,
- minden anyag letölthető pdf formában, vagy ebben az írásban a megjelölt helyekre kattintva közvetlenül, vagy a honlapunkról is, az adott évfolyam anyagánál.

Ahogy majd látjátok, minden évfolyamhoz kicsit más anyag készült. Ebben az ismertetőben leírok mindent, amit tudni kell ezekről az anyagokról. Mire lehet használni ezeket az idővonalakat? Összefoglaláshoz, ismétléshez, számonkéréshez, játékhoz, imádságra neveléshez stb. Inspirációként megosztok Veletek néhány konkrét ötletet. Lássuk évfolyamonként az anyagokat!

Az 1. évfolyam idővonalai

1. Ószövetség: Isten tenyerén

Összterjedelem: 4 oldal.

Idővonal terjedelme: 2 oldal.

Idővonal jellemzői: Minden kép alatt olvasható a történet rövid címe.

Idővonal elkészítése: Mivel még elsősökről

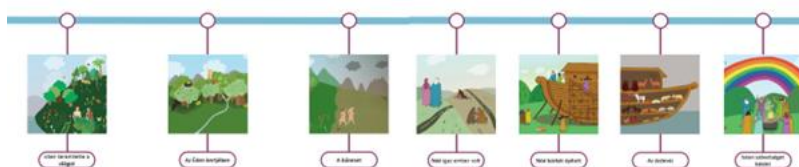
van szó, ezért a szöveg és a képek is nagyobbak, átláthatóbbak, mint a nagyobbaknál. Az idővonal elkészítéséhez nemcsak nyomtatni kell, hanem egy kicsit vágni és ragasztani is. Ragasszuk össze az 1. és 2. oldalt úgy, hogy a kék vonal folyamatos, hézagmentes legyen! Ehhez az egyik idővonal oldalából vágjuk le a felesleget, ami a nyomtatás miatt keletkezik.

Kiegészítő képanyag: A dokumentum 3. és 4. oldala az idővonal képeit tartalmazza nagyobb méretben.

Ötletek az idővonal képeinek a felhasználásához:

- Nyomtassuk ki a képeket (laminálva tartósabb)! Húzzunk ki egy kötelet a teremben vagy az udvaron! Osszuk ki a képeket, majd a gyerekek keressék meg a képek helyét, és rögzítsék csipesszel!
- A terem közepére helyezzünk el 7 széket egyenlő távolságra. Ide kerülnek majd megfelelő időrendben az idővonal képei. Létszámtól függően párokat vagy 3 fős csoportokat alkotunk, minden csoport kapjon egy képet, amit megbeszélés után a megfelelő székre tesznek le. További feladat lehet a kiscsoportok számára, ha azt is megindokolják, hogy miért éppen itt, és nem a szomszédos széken helyezték el a képüket.
- Minden gyerek/pár kap egy képet. Adnak egy címet a történetnek, majd elmesélik, hogy mit lehet a képen látni (ismétlés). A képhez kapcsolódóan elmondják, hogy szerintük mit köszönhetünk meg Istennek (imádságra nevelés).
- Összegyűjtünk tetszés szerinti tárgyakat, amit kirakunk a terem közepére egy „kincsesládába”. A képeket sorban kisebb távolságra elhelyezzük egy asztalra. Megkérjük a gyerekeket, hogy válasszanak egy tárgyat, ami tetszik nekik. Ezt a tárgyat el kell helyezni a mellé a kép mellé, amelyikhez a szerintük kapcsolódik. Sorban meg kell indokolni, hogy miért került oda az a tárgy. Ha szeretnénk egy kicsit elgondolkodtatni a gyerekeket, akkor válasszunk olyan tárgyakat, amelyeket nem csak az egyik történethez lehet kapcsolni. Ötletek tárgyakhoz: faág, flakon víz, rajzolt lábnyom, kő, mosolygós arc, levél, bármilyen plüss állat, imádkozó kéz, néhány szem mag, szalma, egy darab textil.

Az 1. évfolyamhoz kapcsolódó ószövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

A kész idővonal

Újszövetség: Jézus tenyerén

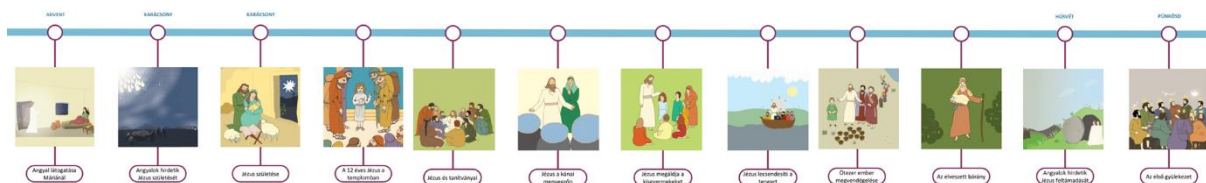
Összterjedelem: 6 oldal.

Idővonal terjedelme: 3 oldal.

Idővonal jellemzői: Minden kép alatt olvasható a történet címe. Az ünnepekhez kapcsolódó történetek fölött olvasható az adott ünnep neve is.

Idővonal elkészítése: Ragasszuk össze a három lapot úgy, hogy a kék vonal folyamatos legyen! A 2. oldal mindkét szélén vágjuk le a fehér felesleget, ami a nyomtatás miatt keletkezett.

Teljes idővonal elkészítése: Készíthetünk egy egész éves idővonalat is. Ragasszuk össze az ó- és az újszövetségi idővonalat!

Kiegészítő képanyag: A dokumentum 4-6. oldala az idővonal képeit tartalmazza nagyobb méretben.

Ötletek az idővonal képeinek a felhasználásához:

- Nézzük át a csoporttal együtt az idővonalat, majd alkossunk 3 fős kiscsoportokat! Minden csapat kapjon több képet. Tegyék a képeket a megfelelő helyre a gyerekek.
- A képeket helyezzük el a terem különböző pontjain! Miután átismételtük a történeteket, a gyerekeknek különböző szempontok szerint kell a képekhez odamenni/odafutni/rámutatni. Példák:
 - Fussatok oda ahhoz a képhez, amelyiken Jézus szerepel!
 - Fussatok oda ahhoz a képhez, amelyiken nem szerepel Jézus, mert **még nem** született meg!
 - Mutassatok arra a képre, amelyiken Jézus **már** nem szerepel! (Ez egy nehezebb kérdés, meg kell majd beszélni a hittanosokkal.)
 - Tegyetek le egy szívecskét ahhoz a történethez, amelyiket nagyon szeretitek hallgatni! (Készítsünk elő ehhez papír/textil/horgolt/fa stb. szíveket!)
 - Keress egy párt! Ketten menjetek oda ahhoz a történethez, amelyiket mind a ketten kedveltek!
- Nyomtassuk ki a tanév során tanult aranymondásokat! Minden gyerek kapjon egy aranymondást! Az a feladatuk, hogy helyezzék el az Igét a megfelelő kép mellé! Így kapunk egy arany(mondás)láncot.

Az 1. évfolyamhoz kapcsolódó újszövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

A 2. évfolyam idővonalai

1. Ószövetség: Istennel az úton

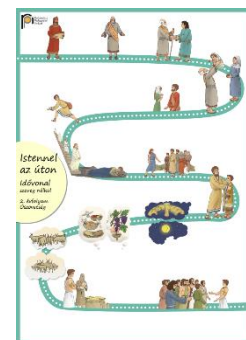
Összterjedelem: 4 oldal.

Képes és szöveges idővonal terjedelme: 1 oldal.

Képes és szöveges idővonal jellemzői: Az idővonal útvonalat formáz. A képekhez kapcsolódik egy-egy mondat, amely a történet tartalmát foglalja össze.

1. oldal

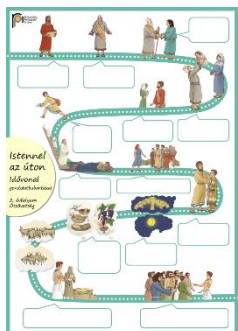

2. oldal

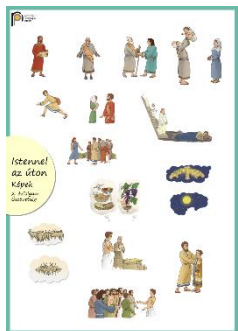
A dokumentum anyagai:

A 2. oldalon szöveg nélküli az idővonal.

Ez segítség lehet azoknak a hittanosainknak, akiknek a szöveggel nem elég jól átlátható az útvonal. De használhatjuk akár számonkéréshez is ezt a verziót.

4. oldal

3. oldal

Kiegészítő anyagok:

Az „Istennel az úton” című dokumentum 3. oldala egy feladatlap. Minden történethez kapcsolódik egy gondolatbuborék. Egyénileg és csoportban is használható. Fekete-fehérben is nyomtatható.

A dokumentumunk 4. oldalán az idővonal képei szerepelnek. Nagyobb méretben is nyomtatható, tetszés szerint laminálható.

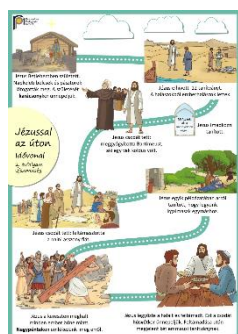
Hasonló ötleteket találhatunk ki a képekhez, mint az 1. évfolyamon. Akár matricákat is készíthetünk a képekből.

A 2. évfolyamhoz kapcsolódó ószövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

2. Újszövetség: Jézussal az úton

Ehhez az anyaghoz két különböző dokumentum tartozik, mivel más a méretük. Az alapidokumentumot **A/4-es**, a kézműves dokumentum **A/3-as** méretben kell nyomtatni.

Az alapidokumentum összterjedelme: 5 oldal.

1. oldal

Képes és szöveges idővonal jellemzői: az ószövetségi idővonaltól annyiban tér el, hogy a képekhez kapcsolódó rövid összefoglalásokban félkövérrel jelöltük a kapcsolódó ünnepek nevét.

Az alapidokumentum 2. oldala útvonalat tartalmaz szöveg nélkül csak a képekkel, a 3. és 4. oldalon pedig a képek szerepelnek.

Tetszés szerint akár matricákat is készíthetünk belőlük.

Az 5. oldalon a kézműves idővonal sablonjával és az elkészítés leírásával találkozunk.

A 2. évfolyam újszövetségi anyagához az alap idővonal mellett

készítettem pluszban egy **idővonalat kézműveskedéshez** is.

Fontos: Ezt a dokumentumot A/3-as méretben nyomtassuk ki! Ennek az az oka, hogy a kézműves idővonalhoz tartozó kivágandó figurákat ebben a méretben tudják könnyebben kivágni a 2. osztályosok. Csak akkor lesznek méretben jók a sablonok, ha az alapidokumentum 5. oldalát A/4-es méretben nyomtatjuk és a kézműves idővonalat A/3-as méretben.

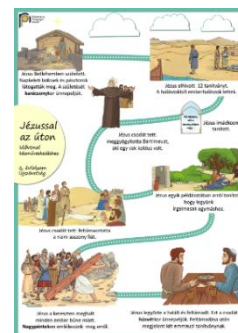
A kézműves idővonal csak akkor lesz teljes, ha a kivágott Jézus rajzokat a megfelelő helyre tesszük. Nélküle a történetek üresek.

Az idővonalat a hittanosok együtt készíthetik el. Beszélgethetünk velük arról, hogy ezeknek a történeteknek Jézussal lett értelme.

A 2. évfolyamhoz kapcsolódó újszövetségi anyag [innen](#) tölthető le, a kézműves idővonal pedig [erről a helyről](#).

5. oldal

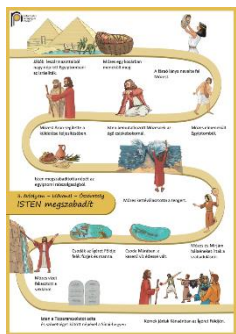
Kézműves idővonal

A 3. évfolyam idővonalai

1. Ószövetség: Isten megszabadít

Összterjedelem: 4 oldal.

Képes és szöveges idővonal terjedelme: 1 oldal.

Képes és szöveges idővonal jellemzői: Az idővonal útvonalat formáz. A képekhez kapcsolódik egy-egy mondat, amely a történet tartalmát foglalja össze.

A dokumentum anyagai:

A dokumentum 2. oldalán az előző évfolyamhoz hasonlóan itt is találunk szöveg nélküli idővonalat.

A 3. oldalon jelennek meg az idővonal képei. A 4. oldalon csak maga az útvonal látható.

Ötletek az idővonal képeinek és az útvonalnak a felhasználásához:

- Ha átismételtük a történeteket sorban, akkor a 3. oldal képeit a gyerekek kivághatják vagy egyénileg vagy kiscsoportban. A kivágott képeket ragasztógyurmával az idővonalra helyezhetik. Szükség esetén a kép áthelyezhető.
- Megszámozhatjuk a képeket, a kinyomtatott idővonalra csak a számokat kell felírni.
- A képekből kártyákat készítünk. A kártyákat elhelyezzük az asztalon időrendben. Ez átláthatóbbá teszi az idővonalat.
- A 14 képet kiosztjuk 14 gyerekeknek (kisebb létszám esetén kevesebbet). Fontos, hogy csak páros számú képet osszunk ki. A gyerekek zenére a teremben sétálnak, majd hangjelzésre keresnek egy párt. A pároknak az a feladata, hogy megtalálják, hogy mi a közös a két képen.
- Kiscsoportokat alkotunk. Minden kiscsoport kap egy képet. A kép alapján fogalmazzanak meg egy rövid imádságot, amit Mózes elmondhatott volna. A kész szövegeket a történetek időrendjében olvassuk fel. Figyeljük meg, hogy van-e valami különbség Mózes imádságaiban, ahogyan egyre idősebb lett!
- Minden kiscsoport kap egy képet. Arra kell választ adni, hogy miben reménykedett Mózes azon a képen. A válaszokat időrendben olvassák fel a gyerekek!
(Pl. Amikor a fáraó lánya felemeli Mózeszt, akkor abban reménykedhetett, hogy megmenekül.)

A 3. évfolyamhoz kapcsolódó ószövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

2. Újszövetség: Jézus Krisztus megszabadít

Összterjedelem: 4 oldal.

Képes és szöveges idővonal terjedelme: 1 oldal.

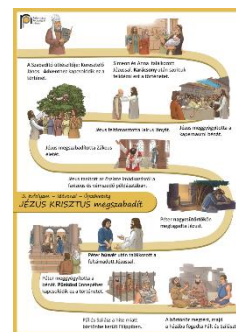
Képes és szöveges idővonal jellemzői: Az idővonal útvonalat formáz. A képekhez kapcsolódik egy-egy mondat, amely a történet tartalmát foglalja össze. Az ünnepeket félkövérrel jelöltük.

A dokumentum anyagai:

Az újszövetségi anyagban is van szöveg nélküli idővonal, képes dokumentum és csak az útvonalat tartalmazó anyag.

Ötletek az idővonal képeinek a felhasználásához:

- Készítsünk az ószövetségi és az újszövetségi képekből egy nagy idővonalat! Ezzel is kifejezhetjük a két szövetség egységét.

- b) Nyomtassuk ki a képeket, és helyezzük el a teremben az idővonalnak megfelelő sorrendben a terem közepén a földön! Járjuk végig az utat úgy, hogy minden kép kapcsán meg kell fogalmazni a hittanosoknak egy kérdést. Több kérdést is feltehetnek. Olyan kérdéseket is nyugodtan fogalmazzanak meg, amire nem biztos, hogy tudjuk a választ. (Pl. Vajon mit gondol itt Jézus a képen, amikor a kezét Jairus vállára teszi? Mit gondolt Mária, amikor meghallotta Simeon énekét?)

A 3. évfolyamhoz kapcsolódó újszövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

A 4. évfolyam idővonalai

1. Ószövetség: Isten a mi királyunk

Összterjedelem: 7 oldal.

Képes és szöveges idővonal terjedelme: 1 oldal.

Képes és szöveges idővonal jellemzői: A képekhez kapcsolódik egy-egy mondat, amely a történet tartalmát foglalja össze.

A dokumentum anyagai:

A szöveg nélküli idővonal, a képek és szöveg nélküli útvonal és a képek mellett képkártyák is készültek. Ezeket az 5-7. oldalon találhatók.

Ötletek a képkártyák felhasználásához:

- Lamináljuk a kártyákat! Ha nincs rá lehetőség, akkor ragasszuk a képeket egy kartonra, hogy tartósabbak legyenek a kártyák. Osszuk ki a gyerekek között a kártyákat, majd kérjük meg őket, hogy helyezzék le az asztalra időrendi sorrendben.
- Az időrendi sorrendben elhelyezett kártyák sorrendjét memorizálják a gyerekek. Majd csukják be a szemüket, vegyünk el 1, 2, 3 vagy tetszés szerinti kártyát. A feladat: megmondani, hogy milyen kártya hiányzik. Könnyebb verzió: odaadjuk az elvett kártyákat, és azokat kell visszatenni a helyére.
- Az időrendben elhelyezett kártyákból a hittanosok párban választanak egyet, de csak gondolatban. Nem osztják meg a többiekkel, hogy mit választottak. Felírnak 3 állítást a képről. A többi pár feladat, hogy az állítások alapján kitalálják, hogy melyik képre gondolt a páros.

képkártya

A 4. évfolyamhoz kapcsolódó ószövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

Újszövetség: Jézus a mi királyunk

Összterjedelem: 4 oldal.

Képes és szöveges idővonal terjedelme: 1 oldal.

Képes és szöveges idővonal jellemzői: A képekhez kapcsolódik egy-egy mondat, amely a történet tartalmát foglalja össze. Az ünnepek nevét itt is félkövérrel jelöltük.

A dokumentum anyagai: Szöveg nélküli idővonal, képek és útvonal található a dokumentumban.

Ötletek a képek felhasználásához:

- Mivel ez már az utolsó alsós félév, készíthetünk a 4 évfolyam képeiből egy hatalmas egységes idővonalat, ahol az ószövetségi és az újszövetségi történetek egyszerre jelennek meg.
- Készítsünk egy közös idővonalat a 4 évfolyam ünnepekhez kapcsolódó történeteiből!

A 4. évfolyamhoz kapcsolódó újszövetségi anyag [innen](#) tölthető le.

Zimányi Noémi
katechetikai szakértő, RPI

4. Lehetőségek a tanulói értékelésre a tanév végén

Felső tagozatosok és középiskolások körében

Hittanoktatóként, vallástanárként egész évben értékeljük a tanulókat a teljesítményük alapján. Az értékelésnek több funkciója is van. Az egyik legfontosabb eleme a visszacsatolás, visszajelzés a tanuló számára, hogy hol tart éppen a tanulási folyamatban. A tanév végén azonban mód van arra, hogy az egész tanévet áttekintsük és közösen értékeljük az éves fejlődést, változást, elsajátított ismereteket. Jó, hogyha közösen is felvázoljuk az elért eredményeket és megbeszéljük a tapasztalatokat és érzéseket. A közös tanévértékelés célja az is, hogy rálássunk a tanulók tanulási folyamatára és megtudjuk, mit gondolnak saját haladásukkal kapcsolatban.

Megválaszolhatjuk például közösen azt a kérdést, mennyire sikerült megvalósítani az év elején kitűzött célokat.

A következőkben olvasható négy egyszerű módszer, ami segítheti a tanév értékelését. Úgy gondolom, hogy felső tagozatos tanulók és középiskolás fiatalok között használható.

1. Beszélgetőkör kérdésekkel

Beszélgetőkör segítségével jobban megismerhetjük tanulóink véleményét, gondolatait a tanévvel kapcsolatban. Beszélgetések vezetéséhez ajánlok itt néhány kérdést:

- Mi történt velem/velünk ebben a tanévben?
- Milyen tapasztalatokat szereztünk a tanulással /tanítással kapcsolatban?
- Mi változott meg bennem?
- Hogyan formálódtam ebben a tanévben?
- Milyen képességeket sajátítottam el?
- Mit tanultunk meg?
- Milyen tanulásmódszertani elemek segítettek a haladásban?
- Melyek azok a lelki és szellemi értékek, amelyeket egy képzeletbeli értékmegőrző kincstárba helyeznék megőrzésre?

A megfelelő értékelés egyik alapvető eleme a rendszeres egyéni és csoportos beszélgetés. A beszélgetések alkalmával lesz lehetősége ugyanis a hittanoktátónak, hogy tanítványai tanulási folyamatára is rálásson, elemezzen, vagy tanácsokat megfogalmazzon. Ilyenkor értékelheti, megdicsérheti, illetve ösztönözheti tanulóit további munkára.

Ennek az évértékelő beszélgetésnek elengedhetetlen feltétele egy bizalmas és jó kapcsolat. A beszélgetés középpontjában a közös munkáról való párbeszéd áll.

A tanév értékelésekor fontos szempont, hogy a tanuló is véleményt alkothasson a saját tanulási folyamatáról és az elért eredményekről. Arról, hogy ő hogyan látja, hogyan értékeli az éves teljesítményét. Mit lát fejlesztendő területnek, erősségnek. Ne maradjon passzív résztvevője a tanári értékelésnek.

Néhány beszélgetést indító kérdést érdemes használni a tanév utolsó óráin. Például a következő kérdések is feltehetőek a tanulóknak:

- Milyen jelzőkkel, kifejezésekkel értékelnéd saját éves munkádat?
- Milyen nehézséget, kihívást okozott neked ez a tanév?
- Mi volt könnyű vagy éppen nehéz a tananyag elsajátításában?
- Összességében úgy sikerült számodra ez a tanév, ahogy arra előzetesen számítottál?
- A jelenlegi tudásod birtokában, mit kellett volna másképpen tenned?

A közös beszélgetések célja, hogy a tanulók minél többet megtudjanak a saját erősségeikről, nehézségeikről. Információkat, visszajelzéseket kaphatnak és adhatnak arra vonatkozóan, hogy milyen konkrét lépéseket kell tenniük a fejlődés, az előrehaladás érdekében.

Például: többet kell gyakorolni a következő tanévben.

Jó, ha ezt a tanulók fogalmazzák meg. A párbeszédekben fontos a jó kérdések megfogalmazása, amivel a tanuló saját munkájára, saját érzéseire, gondolataira irányíthatjuk a figyelmet. Ez a módszer ösztönözheti a tanulót arra, hogy gondolja végig, majd mondja el a saját fejlődésének további irányait, elemeit.

2. Önértékelő kártyák

A tanulói munka értékelésére jól használhatók az önértékelő kártyák. A kártyák szövege tetszőlegesen alakítható, változtatható. Az egész tanévet is értékelhetjük a kártyák segítségével. Itt látható egy példa. Minden tanuló választ egy kártyát és elmondja, kifejti véleményét.

3. Önértékelő kör

A következő önértékelő körben már meglévő tudást és a tervezett, megvalósult célokat is megvizsgálhatjuk. A tanuló itt saját maga gondolja végig és írja le véleményét az önértékelő körök segítségével, de a hittanoktatóval együtt elemezheti a leírtakat.

4. Önértékelő táblázat

Az alább látható önértékelő táblázat módszere nagyon hasonló az önértékelő kártyákhoz, vagy az önértékelő körökhöz. A különbség abban van, hogy nem kész kártyák, állítások vagy kifejtendő kérdések közül választhat a tanuló, hanem a táblázatot neki kell önállóan kitöltenie annak alapján, ahogy a teljesítményét értékeli és kiegészítheti néhány saját önfejlesztő ötlettel. Ez a módszer középiskolások önértékelését segítheti.

Ez a táblázat a megszerzett tudásra, a megtanultak alkalmazására, az érzelmi állapot változására, valamint a lelki élményekre is rákérdez. Az Istennel való kapcsolatáról és az embertársi kapcsolat alakulásáról is gondolkodhat a táblázat segítségével a tanuló. Itt is, mint az előző esetekben, különböző szempontokkal is ki lehet egészíteni az értékelést. Javasolt a táblázat kitöltése után megbeszélni a leírtakat a csoporttal.

	Értékelő gondolatok	Fejlesztési ötletek
Ezt gondolom a megszerzett tudásomról		
A megtanultakat így alkalmaztam a tanévben		
Érzelmi állapotom változott (Példa: magabiztosabb lettem, kevésbé izgultam stb.)		
Átélt lelki élmények		
Változások az Istennel való kapcsolatomban		
Változások az embertársi kapcsolataimban		

Megjegyzések a módszerek felhasználásához:

Az itt bemutatott értékelő módszerek szabadon alakíthatók, formálhatók a saját csoport és az egyéni sajátosságok szerint. Az írott megfogalmazás lehetőséget ad a szóbeli kiegészítésekre és olykor igényelheti a pontosítást, átfogalmazást.

A vallás tanár, a hittanoktató lelkesége, habitusa, tanórai célja szerint módosíthatja a kérdéseket, az önértékelő kártyákat, az önértékelő köröket és az önértékelő táblázatot illetve választhat is a módszerek közül, hogy melyiket építi be saját gyakorlatába. A módszerek nem illeszkednek a tananyaghoz, így bármelyik év végi témához jól kapcsolhatók.

Digitális értékelő eszközöket [itt](#) is találhatunk.

A közreadott módszereket jó szívvel ajánlom.

Csóri-Czinkos Gergő
katechetikai szakértő, RPI

5. Gyülekezeti katechézis

Szülők és gyermekek az egyházban

Lassan vége a tanévnek. Elérkezett a gyermekhetek, nyári napközis táborok, családi napok, gyülekezeti táborok ideje. Gyülekezeti lelkészként, intézményi lelkészként és hitoktatóként is az a vágyunk, hogy a gyülekezeti alkalmainkon találkozassunk azokkal a szülőkkel és gyermekekkel, akik a hitoktatásban részt vettek, vagy keresztlő kapcsán kerestek minket a tanév közben. A gyülekezeti tagokkal együtt nagyon szeretnénk, hogy a gyermekes családok eljőjenek, és később is visszatérjenek hozzánk. Vajon mi segíthetne ebben? Mi jellemzi az ő életüket? Mit várnak tőlünk? Miben segíthetnénk mi őket? Mire figyelhetnénk, hogy otthon érezzék magukat az egyházban? Ezekre a kérdésekre kereshetünk válaszokat néhány elgondolkodtató írás segítségével.

Hogyan is látható Isten kezének munkája nemzedékről nemzedékre? A biblia alapoktól indul, majd a családot és a gyülekezetet, mint a hitre segítés közegét mutatja be Bodó Sára „*A hit továbbadása közösségben - A családokkal való gyülekezeti együttműködés szükségessége, lehetősége, korlátai*” című [írásában](#). Rámutat arra, milyen sokfélék azok a családok, akik a gyülekezeteinkbe érkeznek, és milyen fontos, hogy szövetséget kínáljunk nekik a hitre segítés szolgálatában. Semmiképp nem számonkérő, inkább együttműködő, újszerű eljárásokra és formákra nyitott szemléletre van szükségünk ahhoz, hogy valóban szövetséges társaként ismerjenek meg minket.

Sokat segíthetünk azzal, ha olyan kiadványokat adunk a szülők kezébe, amelyek segítenek nekik gyermekeikkel együtt átgondolni hitbeli kérdéseiket. Fodorné Ablonczy Margit *Isten előbb szeretett minket* című családi [könyve](#) azoknak készült, akik megkereszteltették gyermeküket, és keresik a hitre nevelés útjait. (Fodorné Ablonczy Margit *Isten előbb szeretett minket* – családi könyv keresztlőre, Kálvin Kiadó, Bp., 2021) A *Családi áhítatoskönyv* az év minden hetére ad elénk egy bibliai témát, úgy, hogy mind a gyermekek, mind a felnőttek számára érthető kapcsolódási pontokkal szólítja meg az olvasót. (Bölcsföldi András - Fodorné Ablonczy Margit: *Családi áhítatoskönyv*, Kálvin Kiadó, Bp., 2018)

„*Együtt a hit útján*” címmel jelent meg az a gyülekezetpedagógiai [kézikönyv](#), amelyről úgy gondolom, hogy ott a helye a könyvespolcunkon, a kezünk ügyében. (SIBA Balázs – SZABÓNÉ László Lilla – PÁNGYÁNSZKY Ágnes (szerk.): *Együtt a hit útján – gyülekezetpedagógiai kézikönyv*, Kálvin Kiadó, Bp., 2019) Ez a kézikönyvként forgatható kiadvány segít nekünk abban, hogy tisztábban lássuk, milyen jellemzői, életkérdései vannak egy-egy korosztálynak – a csecsemő- és kisgyermekkorától, a felnőttkor szakaszain át az időskorig. Arra is választ keres, milyen kapcsolódási lehetőségeink és ezekből következő feladataink körvonalazódnak a különböző életszakaszban járó családok felé. A sok szempontot átfogó,

árnyalt megközelítés jó alapot ad ahhoz, hogy először mi magunk, majd presbiterek, gyülekezeti önkéntesek közösségeivel együtt gondolkodhassunk arról, hogyan nyithatnánk az új családok felé.

Hogyan is voltak és vannak jelen a gyermekek és a szülők az egyházban, ill. az istentiszteleteken? Az egyháztörténelem távlatából, az első keresztyének korától a reformáción át napjainkig ad áttekintést Szabóné Mátrai Marianna „*Generációk az istentiszteleten*” című írása az Ablaknyitás című kiadványban, amely online elérhető [ITT](#). Rámutat arra, hogy a keresztyén közösség nem más, mint Isten családja, amelyben olyan természetesen kerülnek kapcsolatba egymással a különböző generációk, mint egy családban. Az istentisztelet ennek a nagy családnak a közös ünnepe, amelyben az ember átélheti az elfogadottságot és a közösséget. Nem egyszerű feladat olyan istentiszteletet megvalósítani, ahol ezt minden generáció tapasztalhatja. Elgondolkodtató szempontokat ad ahhoz, mit is jelenthet a gyermek-istentisztelet, a családi istentisztelet és mitől lehet családszerű az egész gyülekezeti élet.

Milyen szerepe van a családnak és a gyülekezetnek a hit továbbadásában? Hogyan tud a kettő egymást kiegészítve, megsokszorozva előre vinni a hitben? Milyen nehézségei vannak ma a hitre nevelésnek és milyen sajátos üzenettel támogatja a Szentírás a különböző helyzetben lévő családokat? Ezeket a kérdéseket járja körül Szabóné Mátrai Marianna „*A hit továbbadása mint a keresztyén közösségek kooperatív feladata*” című írása A közösségépítő lelkész című gyakorlati teológiai [kézikönyvben](#).

Hogyan találkozik a felnőtt ember az egyház tanításával, milyen hatással lehet az ő életére, amit nálunk hall? Erre a területre vezet gondolatainak Pángyánszky Ágnes *A hitről felnőttkorban* című írása, szintén A közösségépítő lelkész című [kézikönyvben](#). Így foglalja össze, milyen lelkülettel és szándékkal közelíthetünk a fiatal felnőttekhez: „Segítsünk a felnőtteknek abban, hogy életük eseményeire a hit szempontjából is reflektáljanak. Érezzék, hogy Isten nem a velük ellentétes oldalon áll, hanem mellettük életük minden eseményében. Ha kell, a vigasztalás szavát hozza el betegágyak és koporsók mellé. Ha kell, a megbocsátás szavát hallhatja a felnőtt ember hibás lépések, házassági kudarcok, válások, munkahelyi problémák megoldásaképpen. Ha kell, erkölcsi, nevelési kérdésekben kaphat útmutatást a Biblia alapján, hogy felelősen és értelmesen dönthessen élete kérdéseiben.” (142.o.)

Kérjük, hogy Isten Lelke vezessen minket ezen a nyáron, hogy találjunk olyan társakat, akikkel együtt imádkozunk a családokért, olyan gyülekezeti tagokat, akik kedvesen megszólítják az újonnan érkezőket, és olyan szolgálattelvőket, akikkel együtt vihetjük Isten szeretetét szülőkhöz és gyermekekhez!

Pluhár Gáborné Szűcs Enikő
katechetikai szakértő, RPI

6. Programajánló

BÁB ÉS DRÁMA A HITOKTATÁSBAN
60 ÓRÁS AKKREDITÁLT PEDAGÓGUS TOVÁBBKÉPZÉS DRHE
KATECHETIKAI KÖZPONT

A Báb és dráma a hitoktatásban című 60 órás képzés célja, hogy a hallgatók betekintést kapjanak a báb és dráma komplex tevékenység folyamatába és a megszerzett ismereteket munkájuk során alkalmazni tudják. A képzés során a résztvevők megismerkedhetnek a különböző valláslélektani és valláspedagógiai elméletekkel a báb és dráma hitoktatási alkalmazásának tükrében, valamint a dramatizálás, bábjáték és bábkészítés elméletével és gyakorlatával. Az elméleti alapok elsajátítása után kis- és nagycsoportos munka keretében képesek lesznek különböző bibliai történeteket dramatizálni, bábjáték keretében feldolgozni a különböző korosztályok számára. Mindezt segítik és támogatják a képzés során alkalmazott önismereti, vallási szocializációs és csoportkohéziós gyakorlatok.

A 60 óra elvégzése után a résztvevők tanúsítványt kapnak, ami hivatalos igazolásként szolgál a pedagógus továbbképzési rendszerben.

A képzést minimum 10 fővel indítjuk.

A képzés helyszíne: Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Katechetikai Központ

A képzés díja: 50.000 Ft/Fő

A képzés időpontjai: 2022. augusztus 8-13.

A képzést vezető előadók: Dr. Arany Erzsébet, főiskolai docens

Kustárné dr. Almási Zsuzsanna, központvezető, Katechetikai Központ

Jelentkezési határidő: 2022. június 30.

A jelentkezéseket a kustarne.zsuzsanna@gmail.com email- címre várjuk.

Kapcsolattartás: Kustárné Almási Zsuzsanna (06-30/5474-302)

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

MÉG ILYET?!

LEGYEN ÖRÖM A TANULÁS!
ÉRDEKES TANANYAGOT MINDENKINEK!

ILLUSZTRÁCIÓS KIÁLLÍTÁS

A REFORMÁTUS TANANYAGFEJLESZTŐ CSOPORT
KIADVÁNYAINAK GRAFIKÁIBÓL

PROGRAMSOROZAT

GYEREKEKNEK, CSALÁDOKNAK,
PEDAGÓGUSOKNAK ÉS ÉRDEKLŐDŐKNEK

Református
Tananyagtár

reftantar.hu

Időpont:

2022. június 9-12.

Helyszín:

Evangélikus Országos Múzeum

1052 Budapest, Deák tér 4.

EVANGÉLIKUS
ORSZÁGOS
GYŰJTEMÉNY
MÚZEUM

A kiállításban

- BERTÓTHY ÁGNES, CZUDER TAMÁS, CSIGÓ VIVIEN,
- FAZEKAS EDINA, PAP KATA, SÁSDI LAURA, SCHALL ESZTER,
- SÉLLEI NÓRA, SZABÓ-NYULÁSZ MELINDA, VAJDA MELINDA,
- VALAMINT A DIGITÁLIS LEGENDÁRIUM
grafikusainak munkáit mutatjuk be.

A BELÉPÉS DÍJTALAN!

Egyes programokra
előzetes REGISZTRÁCIÓ JAVASOLT
a Facebook-eseményeknél a kis csoportlétszám miatt!

KÁLVIN
KIADÓ

A KÁLVIN KIADÓ STANDJÁNÁL **30%-OS KEDVEZMÉNYT KAPNAK A KIÁLLÍTÁS LÁTOGATÓI**
A REFTANTÁR KIADVÁNYOK FOGYASZTÓI ÁRÁBÓL A 93. ÜNNEPI KÖNYVHÉT IDEJE ALATT.

JÚNIUS 9. CSÜTÖRTÖK
16.00-17.00

KUCKÓZZUNK BETŰKEL!

Ismerkedés és játék a betűkkel, hangokkal az ABC kuckó című könyv segítségével
Miklya Luzsányi Mónikával és Miklya Zsolttal.
nagy csoportos óvodásoknak, első-második osztályosoknak, családoknak, pedagógusoknak

JÚNIUS 10. PÉNTEK
10.00-11.00 és 12.00-13.00

ÉLŐ TÖRTÉNELEM

Gyere el, és hallgasd meg, ahogy Bora Katalin maga meséli el kalandos történetét!

felső tagozatos és középiskolás diákoknak, családoknak, felnőtteknek

13.40-14.10 ÉS 14.30-15.00
ÖRDÖGŰZŐ MUZSIKUSOK SZABADULÓSZOBA

gyerekeknek, családoknak

JÚNIUS 10. PÉNTEK 16.00

MEGNYITÓ ÉS PÓDIUMBESZÉLGETÉS

a Református Tananyagfejlesztő Csoport könyveiről, digitális tananyagairól. Mitől érdekes, mitől hasznos, mitől szép?

A kiállítást **Gér András** zsinati tanácsos nyitja meg.

JÚNIUS 11. SZOMBAT
10.00-12.00

FIRKÁLJ VELEM!

Szabó-Nyulász Melinda interaktív foglalkozása a Gondol újra, alkoss másképp! című kiadvány ötleteiből.

felnőtteknek, elsősorban pedagógusoknak

15.00-16.00

FOROG AZ IDŐ KERKE

Történelmi kutatójáték Az idő kereke történelmi album tablójának segítségével.

felső tagozatosoknak, középiskolásoknak, családoknak, pedagógusoknak

14.00-14.45 és 16.00-16.45

JÁTÉK ÉS MUZSIKA 4X10 PERCBEN

Kooperatív játék az egyházzenei kiállítás kapcsán.

családoknak, felnőtt csoportoknak

JÚNIUS 12. VASÁRNAP
10.00-11.00

TÁRLATVEZETÉS

az Evangélikus Országos Múzeum állandó kiállításában.

felnőtteknek

10.00-11.00

BÖNGÉSSZÜNK EGYÜTT! Felfedező foglalkozás

Papp Zsuzsa fejlesztő pedagógussal és Vajda Melinda grafikussal.

alsós gyerekeknek, családoknak

12.10-12.40 és 13.00-13.30

ÖRDÖGŰZŐ MUZSIKUSOK SZABADULÓSZOBA

gyerekeknek, családoknak

15.00-tól

ZENÉS JÁTSZÓZDA

Molnár Gyuri és művészbárta megzenésített verseket adnak elő vicces, játékos formában.

gyerekeknek, családoknak

7. Képzésajánló

Hítélet a református óvodában – alapismeretek 30 órás akkreditált pedagógus továbbképzés indul augusztus 24-től, melyről bővebb tájékoztatást [ITT](#) talál.

Katechetikai képzésekkel kapcsolatban további információt kérhet
Kompán Julianna, RPI katechetikai ügyintézőtől.

Szeretettel ajánljuk az RPI nyári képzéseit az érdeklődő kollégák figyelmébe. Az alábbi linkekre kattintva a képzésekről bővebb információkat kaphatnak. A képzési lista a honlapunkon [ITT](#) található.

[2022. június 16-18.](#) Budapest: ONLINE FELADATKÉSZÍTÉS A KÖZISMERETI TÁRGYAKHOZ ÉS A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁSHOZ (30 óra)

[2022. június 22., június 28., augusztus 25.](#) Budapest: TANULJUNK EGYMÁSTÓL! - TUDÁSMEGOSZTÁS PEDAGÓGUSOK KÖZÖTT (30 óra)

[2022. június 27-29.](#) Budapest: A KERESZTYÉN PEDAGÓGIA ESSZENCIÁJA (30 óra)

[2022. június 27-29.](#) Budapest: KOMPLEX TANULÁSZERVEZÉSI FORMÁK A PEDAGÓGIAI GYAKORLATBAN (30 óra)

[2022. június 27-29.](#) Budapest: BIBLIAI KERETŰ ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI KÉPZÉS (30 óra)

[2022. június 28-30.](#) Budapest: KÜLSŐ ÉS BELSŐ MÉRÉSI EREDMÉNYEK FELDOLGOZÁSA ÉS HASZNOSÍTÁSA AZ ISKOLÁKBAN (30 óra)

[2022. június 30-július 2.](#) Budapest: SZERETETNYELVEK A PEDAGÓGIÁBAN (30 óra)

[2022. augusztus 24-26.](#) Budapest: GENERÁCIÓS KIHÍVÁSOK, KOMMUNIKÁCIÓS VÁLASZOK A KÖZNEVELÉSBEN (30 óra)

A nyári képzésekkel kapcsolatos kérdéseikkel keressék

[Bajnokné Vincze Orsolya](#) pedagógiai előadót a 30/366 9647 telefonszámon, vagy a bajnok.orsolya@reformatus.hu címen.

8. A Kálvin Kiadó és a Református Tananyagfejlesztő Csoport ajánlata

Papp Zsuzsa – Vajda Melinda
FEJLESZTŐ MUNKAFÜZET AZ ISKOLABÖNGÉSZŐHÖZ
A/4; 72 oldal + matricás melléklet; kartonált; 1500 Ft

Az *Iskolaböngésző* című, iskolára hangoló képes albumhoz készült ez a játékos feladatokat tartalmazó munkafüzet, amely kiváló fejlesztőpedagógiai eszközként használható nagycsoportos óvodások és első osztályos diákok számára.

Elsősorban az írás, az olvasás és a számolás elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztését segítő játékos feladatok kerültek a munkafüzetbe. Egy-egy feladat több fontos területet is érint, a matematikai és anyanyelvi képességfejlesztés mellett hangsúlyos az idő-, tér-, szín- és formaészlelés, valamint a figyelem és a megfigyelőképesség fejlesztése is. A feladatok között

nem egy akad, ami át is mozgatja a gyerekeket, mások pedig további, érdekes internetes tartalmakhoz vezetnek.

ISKOLABÖNGÉSZŐ

Rajzolta: Vajda Melinda

A/4; 20 oldal; irkafűzött; 900 Ft

Sok elsős vegyes érzésekkel érkezik az évnytóra: keresik a helyüket az új környezetben, bátortalanul vizsgálják az ismeretlen arcokat. Az *Iskolaböngésző*vel az volt a célunk, hogy egy család mindennapjain keresztül, képek segítségével mutassuk meg, milyen izgalmas hely az iskola, mennyi érdekes dolog van a környezetünkben, amire érdemes figyelni, rácsodálkozni.

A református iskolába készülő vagy éppen annak első napjaival ismerkedő gyerekek számára készült képes kiadványunk a család-iskola-gyülekezet kapcsolódásairól mesél szavak nélkül is szemléletesen.

A munkafüzetet a benne található matricák, valamint mindkét kiadványt a refntar.hu oldalon található digitális kiegészítők (kép- és hanganyagok, videók) tehetik még vonzóbbá a kicsik és nevelőik számára.

Mindkét kiadvány esetében legalább 20 példány megrendeléskor 30% kedvezményt adunk (a teljes fogyasztói árból)!

A Református Tananyagfejlesztő Csoport által fejlesztett kiadványok, digitális változataik, valamint a hozzájuk készült pedagógiai felhasználási javaslatok elérhetőek a [Református Tananyagtárban](#).

A kiadványok megrendelhetők a Kálvin Kiadó [webáruházában](http://webaruhazaban): <https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok>.

9.Felhívás: Molnár Miklós – díj

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ
Zsinati Oktatási Iroda

☒: 1427 Budapest, Pf.: 643

Fax: 1/460-0711

E-mail: oktatasi.iroda@reformatus.hu

1146 Budapest, Abonyi u. 27. Mfszt. 3.

Felhívás

a 2022. évi hittanoktatói kitüntetésre történő felterjesztésre

A Magyarországi Református Egyház Zsinata 2022. április 7-én a hitre nevelés és a magyar református keresztyén értékrend átültetése területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó, maradandót alkotó református hittanoktatók részére megalapította a Molnár Miklós-díjat.

A díj adományozásának feltételei: legalább 10 éves hittanoktatói tevékenység, kiemelkedő szakmai munka (foglalkoztatási formától függetlenül), valamint példamutató emberi-hitbeli magatartás.

A díj adományozásának rendje: a díj évente két hittanoktatónak adományozható.

A díj átadása: a díj átadására a református hittanoktatók országos konferenciáján, 2022. október 15-én kerül sor.

A kitüntetésre történő felterjesztéseket **2022. június 27-ig** a MRE Zsinati Oktatási Iroda címére (1427 Budapest, Pf.: 643.) kérjük eljuttatni. A jelölésekhez csatolni kell a felterjesztő egyházközség részletes indoklását, a hittanoktató szakmai életútját bemutató laudációt.

Budapest, 2022. május 25.

MRE Zsinati Oktatási Iroda

10. Tükörbe nézve: az RPI katechetikai eredményei 2021/2022

Bár a tanév még nem zárult le, de röviden – a tanév végi visszatekintés részeként szeretnék pár szóban az idei év mérföldköveit megemlíteni. Az idei tanévben 26 képzést tartottunk, melyen mentálhigiénés, módszertani témák, elmélet és gyakorlat egyaránt előkerült. Külső szervezésben 7 konferencián, szakmai napon vettünk részt. Például az Északpesti Egyházmegye katechetikai konferenciáján is tartottunk előadást.

Ezek az alkalmakon összesen több mint 750 embert értünk el katechetikai témákkal. A szokott módszertani segítségnyújtás mellett megerősített területként jelent meg a lelkigondozás, mentálhigiénés szemléletmód a katechézisben és a szupervízió lehetősége. Új kihívásként jelent meg egy református gimnázium közel 250 fős diákságának tartott tréning alkalma a húsvét előtti csendesnapon, valamint olyan új területek feltérképezése, mint a gyermekvédelem és hittanoktatás kapcsolópontjai.

A szakmai anyagainkat idén is gyarapítottuk. A hittan feladatbankban 7747 feladat, a játék- és zenetárban 613 játék és 432 hangzó anyag (és kotta) érhető el ingyenesen. Ezek mellett a hittanórákon, gyermek-istentiszteleteken és nyári táborokban is jól használható hittanos játékokat (pl. Dobble), áttekintő táblázatokat, illusztrációkat készítettünk. A honlapunkon új rovatként jelent meg az „Atipikus tanulók katechézise”, ahol a gyógypedagógia és a katechézis néhány kérdése kerül elő. Emellett a hallássérült diákokkal, valamint az autizmus spektrum zavarral érintett tanulókkal dolgozók is segítséget kaphatnak az [ITT](#) letölthető módszertani útmutatókból. Általános- és középiskolai PPT-k kerültek fel több témához is a honlapunkra, a hittanórák támogatásához.

Ezek mellett együtt dolgoztunk az óvodai keresztyén munkacsoporttal, ahol a református óvodák hitélete állt a középpontban. A hiányokra és a szükségre reagálva két db, 30 órás, államilag akkreditált pedagógus továbbképzés is született, melynek középpontjában az átvett és újonnan induló óvodák kaphatnak segítséget az óvodai hitélet megalapozásában, megerősítésében.

Legyen mindezekért a szolgálati lehetőségeikért hála és dicsőség Istennek és áldás mindazokon, akik a mindennapokban munkálkodnak velük.

Dr. Szászi Andrea,
katechetikai igazgatóhelyettes, RPI

10. Kapcsolat

Amennyiben észrevételeiket, véleményüket, akár írásait szeretnék velünk megosztani, akkor keressenek minket elérhetőségeinken!

Dr. Szászi Andrea
katechetikai szakértő,
igazgatóhelyettes
+3630/961-8674
szaszi.andrea@reformatus.hu

Református Pedagógiai
Intézet
<http://refpedi.hu>

Kompán Julianna
katechetikai ügyintéző
+3630/961-8672
kompan.julianna@reformatus.hu